

FOTO: MAGYARORSZÁGI NEMZETISÉGEK BIZOTTSÁGA

3. stranica

Glasnogovornici jedanaest narodnosti u Mađarskoj položili su zakletvu pred predsjednikom Mađarskog parlamenta Lászlóm Kövérom u Dvorani Gobelin

Dani hrvatskoga jezika

4. – 5. stranica

Koncerti za prezentaciju CD-ploče

14. – 15. stranica

nálam nincs 2350-es kép

Dravsko proljeće

17. stranica

Dani sjećanja, zahvale i ponosa

Postoje dani posebno važni kako u našem osobnom životu, tako i u životu zajednice. Pri tome mjesec svibanj zauzima istaknuto mjesto u životu hrvatske zajednice u Mađarskoj. Naime, odlukama Skupštine Hrvatske državne samouprave iz 2016. godine, 2. svibnja obilježavamo Dan hrvatskog tiska, a 21. svibnja Dan hrvatskog školstva. Dani su to koji nam ukazuju na važnost njegovanja i očuvanja materinskog jezika, na važnost jačanja hrvatskog identiteta. Dani prisjećanja, ali i ponosa. Ovih dana proslavili smo prvo Dan hrvatskog tiska koji se obilježava povodom dana izlaženja prvog broja samostalnog tjednika Hrvata u Mađarskoj Hrvatskog glasnika. Bilo je to 2. svibnja 1991. godine. Ove godine Dan je posvećen vjerskim izdanjima vjerskim sadržajima u hrvatskim medijima, tjedniku Hrvata u Mađarskoj Hrvatskom glasniku i televizijskoj emisiji MTVA hrvatskoj kronici. Bila je to prigoda da se ukaže na ulogu vjere i vjerskog života u očuvanju hrvatskog identiteta, a kako smo čuli svečanom skupu održanom u Hrvatskom klubu Augusta Šenoje u Pečuhu vjerski sadržaji u Hrvatskom glasniku zauimaju istaknuto mjesto. Onisu tjedni i dnevni.

Uprkos nedostatku hrvatskih svećenika i rijetkih redovitih misnih slavlja na hrvatskom jeziku, posljednjih godina svjedoci smo izuzetno bogatog vjerskog života hrvatske zajednice koji se ogleda u održavanju prigodnih misa, obnavljanju sakralnih spomenika, održavanju vjerskih kampova i drugom, a sve uz podršku Vlade Mađarske koja je više nego izdašna.

Dan hrvatskog školstva, koji se obilježava u spomen na utemeljenje prve hrvatske (ilirske) škole u Pečuhu 21. svibnja 1722., ove godine obilježen je u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu. Tom prigodom još jednom naraštaju umirovljenih učitelja i nastavnika uručene su zahvalnice i medalje s reljefom spomen-ploče iz 1722. godine. Doista, hrvatska zajednica u Mađarskoj može biti ponosna ne samo na početke i prošlost hrvatskog školstva u Mađarskoj, nego i na brojne naraštaje hrvatskih učitelja i nastavnika, novinara i urednika koji su svojim zalaganjem i radom pridonijeli očuvanju hrvatskog

identiteta. Istobno možemo biti ponosni i na noviju prošlost, jer hrvatska zajednica u Mađarskoj može biti ponosna na posti-

Glasnikov tjedan

Predsjednik Mađarske János Áder susreo se 29. travnja s premijerom Viktorom Orbánom i povjerio mu kao predsjedničkom kandidatu pobjedničke kolacije Fidesz – KDNP koja je premoćno pobijedila na parlamentarnim izborima mandant za sastavljanje nove vlade, što je isti prihvatio. Na zajedničkoj tiskovnoj konferenciji održanoj na-

kon sastanka u Palači Sándor Viktor Orbán je između ostaloga naglasio kako su birači 3. travnja poslali jasnu poruku da se „obrani Mađarska i da ostane izvan rata te u rastućoj europskoj kriti nađe načine kako sačuvati dosadašnje rezultate.“

Dodao je kako je predsjedniku Áderu obećao kako će formirati vladu koja će moći zaštititi Mađarsku u cjelini i pojedinačno u opasnom desetljeću koje je pred nama. Naglasio je kako je Vlada u odlasku posljednjih je dana donijela odluke koje proizlaze iz potrebe zaštite Mađarske u desetljeću punom opasnosti. Predsjednik Fidesza po peti puta uzastopce će sastaviti Vladu. Predsjednik Áder je rekao kako su 3. travnja u Mađarskoj održani deveti po redu slobodni izbori specifični po mnogočemu. Natjecala su se dva saveza stranaka, i vrlo je malo stranaka uspjelo

postaviti državnu listu. Na izborima je bio do sada najveći broj međunarodnih promatrača, a najmanje žalbi. Dodao je kako su rezultati izbora, i odluka birača jasna i nedvosmislena te kako su izbori bili zakoniti, ustavni, slobodni i demokratski te kako i novi Parlament i nova Vlada imaju neupitni legitimitet.

Dana 2. svibnja održana je osnivačka sjednica novog saziva Mađarskog parlamenta. Predsjednik János Áder je predložio da nositelj liste Fidesz- KDNP Viktor Orbán sastavi novu vladu. Nakon provjere vjerodajnica, i polaganja prisega nazočnih izabranih zastupnika Parlament je započeo s radom prihvaćanjem dnevnoga

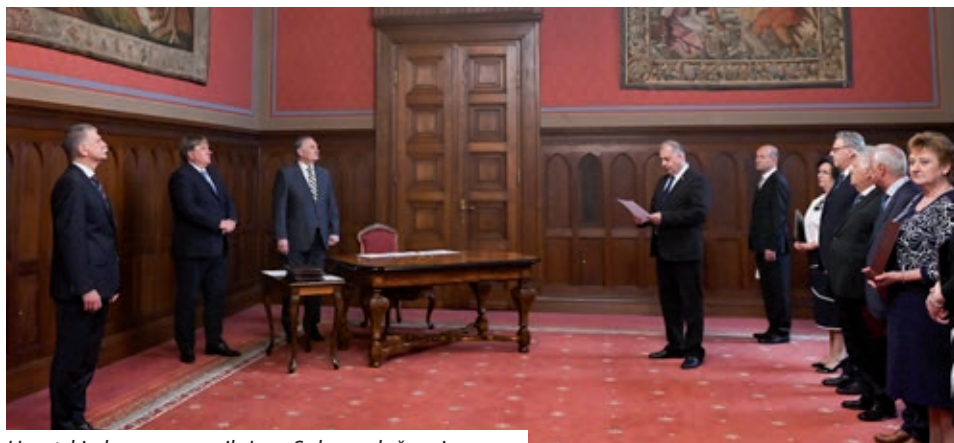
reda osnivačke sjednice s čime je prestao mandat Vlade iz 2018. godine. Tajnim glasovanjem za predsjednika Parlamenta izabran je László Kövér. Izabrano je šest zamjenika predsjednika Parlamenta i dvanaest javnih bilježnika.

Nakon osnivačke sjednice Mađarskog parlamenta, 2. svibnja glasnogovornici jedanaest narodnosti u Mađarskoj koji su glasnogovornički

mandat dobili temeljem državnih narodnosnih lista koje su postavile državne samouprave 11 narodnosti u Mađarskoj položili su zakletvu pred predsjednikom Mađarskog parlamenta Lászlóm Kövérom u Dvorani Gobelin. Među njima i hrvatski glasnogovornik Jozo Solga. U radu Parlamenta sudjelovat će 199 zastupnika i 11 glasnogovornika narodnosti.

Branka Pavić Blažetin

„Glasnogovornici jedanaest narodnosti u Mađarskoj položili su zakletvu pred predsjednikom Mađarskog parlamenta Lászlóm Kövérom u Dvorani Gobelin. Među njima i hrvatski glasnogovornik Jozo Solga.“

Hrvatski glasnogovornik Jozo Solga polaže prisegu

gnuća proteklih desetljeća. Bila je prva od svih narodnosti koja je 2000. godine preuzevši Santovačku hrvatsku školu na

održavanje krenula putem izgradnje kulturne automije te tako bila i ostala uzor i drugima.

Stipan Balatinac

Osnivačka sjednica Mađarskog parlamenta

Dana 2. svibnja s početkom u 11 sati počela je osnivačka sjednica novog saziva Mađarskog parlamenta. Sjednicom je do izbora predsjednika Parlamenta presjedao najstariji zastupnik Béla Turi – Kovács.

Obratio im se predsjednik János Áder je predložio da nositelja liste Fidesz- KDNP Viktora Orbána sastavi novu vladu. Nakon provjere vjerodajnica, i polaganja prisega nazočnih izabranih zastupnika Parlament je započeo s radom prihvaćanjem dnevnoga reda osnivačke sjednice s čime je prestao mandat Vlade iz 2018. godine. Ona će nastaviti raditi kao izvršna Vlada do formiranja nove Vlade. Saslušano je izvješće predsjednika Državnog izbornog povjerenstva Andrása Téglásija i predsjednika Državnog izbornog ureda Attila Nagya o parlamentarnim izborima održanim 3. travnja. Od 199 zastupnika Fidesz ima 117, KDNP 18, DK 15, Jobbik 10, Momentum 10, MSZP 10, Mi Hazánk 6, Párbeszed 6, LMP 5. Jedan mandat ima Njemačka državna samouprava i jedan mandat nezavisni zastupnik. Tajnim glasanjem za predsjednika Parlamenta izabran je László Kövér. Izabrano je šest zamjenika predsjednika Parlamenta i dvanaest

javnih bilježnika. Zastupnici su upoznati i s imenima voditelja frakcija. Parlament je usvojio prijedlog rezolucije o osnivanju saborskih odbora i izboru članova i dužnosnika. Temeljem odluke, Parlament će imati 15 odbora, od kojih deset mogu predsjedati provladini, a pet oporbeni predsjednici. Potom su birani predsjednici i dopredsjednici odbora. Utemeljen je kao 16 i Odbor za narodnosti.

Nakon provjere mandata i prisega zastupnici DK i Momentuma su napustili vijećnicu. Ákos Hadházy koji je svoj mandat osvojio kao nezavisan kandidat nije položio prisegu te za sada nema zastupnička prava. U radu Parlamenta sudjelovat će 199 zastupnika i 11 glasnogovornika narodnosti. Glasnogovornici narodnosti su svoja sjedala dobili iza sjedala zastupnika vladajuće koalicije Fidesz- KDNP.

Branka Pavić Blažetin

Parlament – Osnivačka sjednica – Glasnogovornici narodnosti položili prisegu

Nakon osnivačke sjednice Mađarskog parlamenta, 2. svibnja glasnogovornici jedanaest narodnosti u Mađarskoj koji su glasnogovornički mandat dobili temeljem državnih narodnosnih lista koje su postavile državne samouprave 11 narodnosti u Mađarskoj položili su zakletvu pred predsjednikom Mađarskog parlamenta Lászlóm Kövérom u Dvorani Gobelin. Među njima i hrvatski glasnogovornik Jozo Solga.

Od trinaest priznatih narodnosti, dvanaest državnih samouprava postavilo je državnu listu, od kojih lista je lista Njemačke državne samouprave osvojila zastupnički mandat (mandat sa zakonom određenim povlaštenim brojem glasova). Romska državna samouprava nije postavila državnu listu te ni nema svoja predstavnika u novom sazivu Mađarskog parlamenta za razdoblje 2022. - 2026.

U svom obraćanju László Kövér je istaknuo kako je nakon demokratskih promjena jedna od najznačajnijih promjena ustavnih odredbi kada je Parlament donio odluku o uspostavi institucije narodnosnih zastupnika i glasnogovornika, te odbora čiji su članovi postali glasnogovornici. Predsjednik Parlamenta u ponedjeljak je čestitao je narodnosnim glasnogovornicima koji su dali prisegu, kao i predsjedniku Narodnosnog odbora Imre Ritteru te predložio da uz čuvanje lojalnosti prema vlastitoj zajednici- zajedno rade na usponu i prosperitetu ove političke nacije, ove zemlje i svih mađarskih državljana.

László Kövér je istaknuo: na temelju iskustava posljednjih ciklusa može se ustvrditi kako su glasnogovornici mogli računati na potporu, i konstruktivno sudjelovanje u radu Parlamenta. Obećao je kako će u ovom ciklusu svoj ponovni mandat koristiti za isto. Bilo kada - svaki pojedinačno, ili putem predsjednika Od-

FOTO: MAGYARORSZÁGI NEMZETISÉGEK BIZOTTSÁGA

bora za narodnosti Imre Rittera naći će otvorena vrata ako mu se obrate.

Predsjednik Parlamenta zahvalio im se na radu u proteklom mandatu i zaželio da u ovom ciklusu budu uspješni po svojim standardima i standardima svoje zajednice toliko da ponovno osvoje povjerenje i imenovanje.

Polaganju prisega nazočio je i državni tajnik za vjerske i narodnosne veze Ureda premijera Miklós Soltész, povjerenik temeljnih prava i njegov zamjenik. Jedanaest glasnogovornika prisegu je dao po svom vlastitom izboru na mađarskom ili na svom materinskom jeziku pred predsjednikom Mađarskog parlamenta. Zastupnik Nijemaca Imre Ritter položio je prisegu u velikoj vijećnici Parlamenta s ostalim zastupnicama. On je tamo prisegao na njemačkom jeziku.

Jedanaest narodnosnih glasnogovornika u ovom sazivu Mađarskog parlamenta su: Akopjan Nikogosz (armenski), Lyubomir Alexov (srpski), Vera Giricz (rusinski), Liliána Grexa (ukrajinski), Erika Köles Kiss (slovenski), Laokratisz Koranisz (grčki), Traján Kreszta (rumunjski), Antal Paulik (slovački), Ewa Maria Slaba Rónay (poljski), Szolga József Szolga (hrvatski), Szimeon Varga (bugarski).

Branka Pavić Blažetin

Dani hrvatskoga jezika u školi Miroslava Krleže

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže od 21. do 25. ožujka održana je tradicionalna godišnja priredba pod nazivom „Dani hrvatskoga jezika“. Bogati programi uz malo ležernije održane nastavne sate (prva četiri ili tri sata) odlikovali su i ovogodišnje Dane koji su kao sudionike okupili učenike od 1. do 12. razreda. Aula je bila premala pa su se brojni programi odvijali u dva termina i za dva uzrasta, jednom za uzrast od 1. do 5., te od 6. do 12. razreda.

Sudionici programa „Bunjevci“

Otvaranje Dana

Prvog dana u sklopu svečanog otvaranja hrvatskoga jezika predstavili su se učenici osmoga razreda, uz pomoć nekoliko gimnazijalaca koje je uvježbala nastavnica hrvatskog jezika Gabrijela Kohut Várhelyi. Učenici 8A razreda Goran Szeremlei, Dominik Polgár, Márton Markovics, Lotti Andalits, Dejan Čatić, Erika Beriša, Boglárka Kun, Medárd Lukács i Ruta Erić te učenica 10. razreda Lea Škrin i učenik 11. razreda Branko Hahner naglasili su kako počinje tjedan u kojem glavnu ulogu ima hrvatski jezik. Kazivanjem stihova, čitanjem tekstova i isticanjem važnih datuma hrvatske kulture i hrvatskoga književnog jezika ukazali su na težak put hrvatskoga jezika sve do donošenja Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika. Najznačajniji dio kulturne baštine svakoga naroda, pa tako i hrvatskoga, njegov je jezik. Jer „jezik nije samo temeljnica sveukupne kulture, već je i iskaz nacionalnog zajedništva i pripadništva, kao i svijesti o postojanju određenog naroda tijekom njegova povijesnog trajanja.“

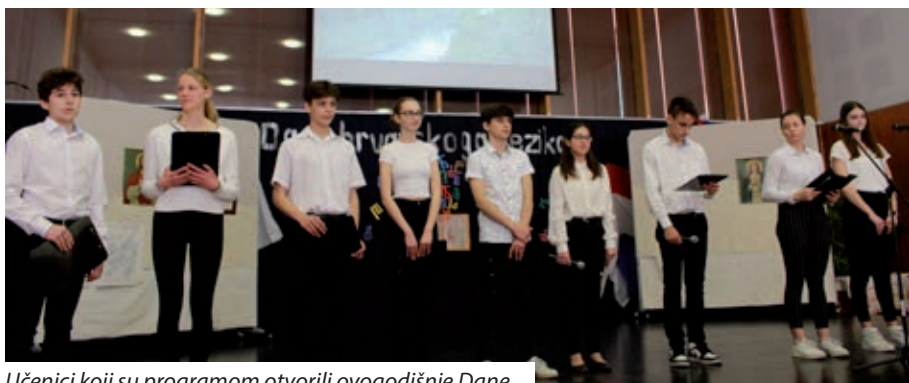
Hrvati u Mađarskoj ponose se svojom poviješću koju su oblikovale i oblikuju brojne hrvatske subetničke skupine, koje govore različitim dijalektima hrvatskoga jezika i brojnim mjesnim hrvatskim govorima. Jedni se od drugih razlikuju posebnošću

Mladi glumci

narodnih nošnji, a dijelom i vjerskih i običajnih tradicija i obreda. Jedna od tih skupina su bunjevački Hrvati koji su se na bačke prostore doselili u prvoj polovici 17. stoljeća. Bunjevački Hrvati predstavljeni su jednosatnim programom pod naslovom „Bunjevci“ koji su s učenicama 8. razreda uvježbale nastavnice Mirjana Muriñji i Rita Ronta. Kako je na početku programa rečeno, bio je to živi sat narodopisa. U programu su sudjelovali svi naraštaji ustanove, djeca iz vrtića, osnovne škole i gimnazijalci. Kratku prezentaciju o bunjevačkim Hrvatima gimnazijalci su uvježbali s profesoricom Ritom Rontom. Učenica Olivia Sörös recitirala je pjesmu Miše Jelića „U čast ikavici“. Osvrnuli su se na istaknute intelektualce bunjevačkih Hrvata, Ivana Antunovića, Ivana Petreša i Antuna Karagića.

U sat su nas uveli mališani dječjeg vrtića i učenici prvog razreda izvedbom bunjevačkih igara sa svojom tetom Janjom Simo Bošnjak. Prikazan je običaj Materica i Otaca, uz pratnju školskog orkestra zapjevali su „Podvikuje bunjevačka vila“ te su predstavljeni bunjevački

Učenici koji su programom otvorili ovogodišnje Dane

Emilia Sörös i Blanka Bosnyák

Polaznici vrtića s tetom Janjom Simo Bošnjak

plesovi u izvedbi učenika 8. razreda. U živopisnu narodnu nošnju bunjevačkih Hrvata obukle su se djelatnice vrtića i škole, porijeklom bunjevačke Hrvatice.

U sklopu programa predstavljeni su nam bunjevački Hrvati koji i danas žive u većim naseljima Bačko-kiškunskoj županije kao što su Gara, te njihovi prvaci koji su bili pokretački kazališnog života u Bačkoj četrdesetih godina 20. stoljeća, Garac Antun Karagić, a početkom devedesetih u Pečuhu Sentivanac Antun Vidaković. Predstavljen je rad dramskih pisaca iz redova bunjevačkih Hrvata Ivana Petreša i Antuna Karagića uprizoren na daskama Hrvatskog kazališta Pečuh, čiji je prvi ravnatelj i utemeljitelj bio Antun Vidaković. Naglašen je značaj kazališnog izričaja u očuvanju hrvatskoga jezika i identiteta čiji su pokretači Antun Karagić i Antun Vidaković. Nakon kratke prezentacije prikazana je predstava koju su uprizorili učenici škole, dio dramskog komada Antuna Karagića Kasina, utemeljitelja garskog Društva bunjevačkih kazališnih dobrovoljaca 1930. godine

Dio sretnih lica

U predstavi su sudjelovali učenici osmoga razreda koje je uvježbala nastavnica Mirjana Murinyi. Glumili su Emilia Sörös, Péter Szabó, Márko Töröcsik, Milán Szvatek i Blanka Bosnyák.

U Krleži predstavljen književni rad Đurđice Gatjal

Gošća Dana hrvatskoga jezika bila je i spisateljica iz Slavenske Požege Đurđica Gatjal koja je održala zanimljive radionice s učenicima 2.-3. i 6.-7. razreda, predstavljajući svoju slikovnicu „Družina malih mrava“ i zbirku pjesama „Kрила i okovi“. Djeci je govorila je o knjigama, putovanjima, stvaranju, motivaciji, uspomenama, životnim vrijednostima, svemu što u život unosi notu dobra. Uz bojne programe održana je više nego uspješna Plesaonica za učenike viših razreda, a s djecom su plesale i ples uvježbavale njihove učiteljice. Kako se ne bi dosađivali nastavnici su se pobrinuli za brojna pitanja koja su učenici trebali riješiti sudjelujući u kvizovima

Đurđica Gatjal

HOŠIG u Krleži

Drugoga dana ovogodišnjih „Dana hrvatskoga jezika“ gosti su bili učenici HOŠIG-a koji su predstavili povijesno-književni i glazbeno-plesni scenski prizor HOŠIG-ove Literarne i plesne pozornice naslova „Budim i Pešta, najsjevernije sjedište Hrvata i hrvatske kulture u prošlosti i danas“. Glavnu ulogu igrali su Hošigovci Grga Szabó, Nina Šindik, Mira Döhrmann, Stefan Bundalo, Boris Berić, Nemanja Supurović, Ádám Kovács, Ábel Boros-Krabok i Grga Porosz. Stihove su kazivale Lara Coklin i Elena Sekulić. U predstavi je sudjelovala Plesna skupina „Tamburica“ i Hrvatska izvorna folklorna skupina.

Igrokaz su s učenicima uvježbale profesorice Marija Šajnović, Klara Bende Jenyik i Erika Meggyesi, a plesne koreografije je na scenu postavila profesorica narodnog plesa Andrea Bálint. Iza scene su radile nastavnica Estera Daražac Bakóczy te učiteljice Kristina Feller i Nikolina Jurina, rekla je ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan.

Svečanost zatvaranja Dana

Treći dan protekao je u znaku školskog natjecanja u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku. Ravnateljica škole Janja Živković Mandić zatvorila je ovogodišnje „Dane hrvatskoga jezika“ djelom nagrada pobjednicima školskog natjecanja u kazivanju stihova, kao i ostalih nagrada. U sklopu svečanosti predsjednik HDS-a Ivan Guban polaznicima Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje dodijelio je nagrade osvojene na likovnom natječaju „Croatia“ koji organizira HDS-a. Ove školske godine zadana tema bila je „Zanati i alati naših predaka - bez alata nema zanata“. Branka Pavić Blažetin

Narodnosni dom u Baji

Održana redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije

U županijskom Narodnosnom domu u Baji 26. travnja održana je redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Na sjednici kojoj su nazočili svi županijski vijećnici i neki od stalno pozvanih gostiju prihvaćena je izmjena Proračuna za 2022. godinu. Povećan s nedavno dodijeljenom potporom za obavljanje zadaća u iznosu od 2 759 884 forinti, proračun je prihvaćen s jednim prihodima i rashodima od 4 941 064 ft. Uz to Županijsko vijeće usvojilo je odluke o prijedlogu za županijsku nagradu Bačko-kiškunske županijske samouprave, nadalje o potpori Državnog hrvatskog tamburaškog festivala u Baji s iznosom od 240 tisuća forinta.

Prihvaćene su i odluke o pristiglim molbama stoga je Kulturnoj udruzi bunjevačkih Hrvata u Baškutu dodijeljena potpora od 150 tisuća forinti za obilježavanje 30. godišnjice plesnog kruga, a Hrvatskom izvornom pjevačkom zboru iz Dušnoka 100 tisuća forinti za obilježavanje 22. godišnjice postojanja. Na kraju sjednice bilo je riječi i o aktualnim pitanjima, nadolazećim državnim, županijskim i mjesnim priredbama. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac izvjestio je nazočne da će krovna udruga redovitu godišnju skupštinu održati 21. svibnja u Mišljenju, ujedno pozvao članstvo na odaziv kako bis e osigurao kvorum. Na sjednici je predstavljen i novi logo županijske hrvatske samouprave sa županijskim grbom i hrvatskim simbolima.

Stipan Balatinac

„Tko što zna“ na hrvatskom jeziku

Treći susret škola i hrvatskih učenika u Dušnoku

U suorganizaciji Dušnočke osnovne škole i mjesne Hrvatske samouprave 25. travnja u dušnočkom Kulturnom domu priređeno je natjecanje pod nazivom „Tko što zna“ na hrvatskom jeziku. Na priredbi i u kulturnom programu sudjelovali su učenici predmetne nastave hrvatskoga jezika iz Aljmaša, Bačina, Kačmara i Dušnoka koji su došli u pratnji svojih učiteljica. Svaka grupa predstavila se programom po slobodnom izboru, a bilo je narodnih i modernih pjesama, plesova, lutkarskih igrokaza i kazivanja stihova.

„Prvi put natjecanje je održano 2018., a drugi put 2019. sa željom da postane tradicijom. Poslije dvogodišnjeg prekida zbog pan-

demije koronavirusa ove godine nastavljena je započeta tradicija“, kazala nam je uz ostalo glavna organizatorica i učiteljica hrvatskoga jezika Silvija Varga. Kako je uz ostalo naglasila, cilj susreta i ove godine bio je da se učenici upoznaju sa znanjem i produkcijama jedni drugih, da se druže i zajedno provedu jedno lijepo i veselo popodne uz ples i pjesmu. Susret hrvatskih učenika završen je plesačnicom na kojoj su svirali učenik osmog razreda János Balogh na harmonici i voditelj orkestra Zabavna industrija Dávid Pozsonyi, a zaključena myugo disco zabavom. Zahvaljujući Hrvatskoj samoupravi Dušnoka svi sudionici lijepo su pogošćeni.

S.B.

Međunarodni festival puhačkih orkestara

U Sigetu je od 22. do 24. travnja održan IX. Međunarodni festival puhačkih orkestara. Među orkestrima nastupio je i Zagrebački orkestar ZET-a, kao jedini pozvani orkestar iz Hrvatske. Organizator festivala bio je Puhački orkestar Nikole Zrinskog Grada Sigeta s kojim Zagrebački orkestar ZET-a ima razvije-

nu uspješnu suradnju. Zagrebački orkestar ZET-a pripremio je program sastavljen od jazz standarda, filmske glazbe i poznatih pjesama posvećenih Zagrebu. Na festivalu su sudjelovali i puhački orkestri iz Barča, Tate i Orkestar je sudjelovao i u mimohodu sudionika festivala koji je održan 23. travnja na ulicama grada Sigeta. Tijekom mimohoda orkestar je izveo poznate hrvatske koračnice „Serbus Zagreb”, „Na Sljeme”, „Pozdrav s Jadrana” „Moja domovina”, „U boj, u boj”, „Gardijska” i „Dubrovnik”. Drugog dana Festivala u popodnevnom satima organizirano je zajedničko sviranje svih sudionika festivala na Trgu Zrinskog.

Trećeg dana Festivala Zagrebački orkestar ZET-a izveo je kompozicije „Serbus Zagreb” i „U boj, u boj” Ivana pl. Zajca iz opere Nikola Šubić Zrinski, i to na povijesnoj lokaciji, zidinama starog Sigeta, mjestu pogibije Nikole Šubića Zrinskog. Istog dana događaju su nazočili generalni konzul Drago Horvat i konzul savjetnik Neven Marčić. Koncertnim programom Zagrebački orkestar ZET-a promovirao je hrvatsko glazbeno stvaralaštvo, a ovim gostovanjem otvorio i mogućnosti jačanja i unapređenja međunarodne suradnje.

Branka Pavić Blažetin

Stari bal na Markovo

FOTO: ČABA ŠTANDOVAR

U organizaciji Hrvatske samouprave Salante 24. travnja 2022. u dvorani Osnovne škole u Salanti proslavljeno je Markovo uz stari bal koji su pripremili organizatori u suradnji s KUD-om Tanac i mjesnim KUD-om Marica te izvedbu okupljenih glazbenika. Programu se odazvao veliki broj članova spomenutih kulturnih društava uz mještane i djecu kojima se na trenutak dvorana učinila premalom pa se i dio plesova premjestio na veliku livadu iza škole. Posebice su vješti bili polaznici skupine „Pačići” KUD-a Tanac i najmlađi plesači salantskog KUD-a „Marica”.

Nazočnima se u ime organizatora obratio predsjednik Hrvatske samouprave Salante Silvestar Balić, a priredbi su nazočili generalni konzul Drago Horvat i konzul savjetnik Neven Marčić.

Branka Pavić Blažetin

Koncert povodom 15. godišnjice utemeljenja plesnog ansambla „Zorica“

U sklopu ovogodišnjeg programa Hrvatska manjinska samouprava Erčina organizirala je nastup

Plesnog ansambla „Zorica“.

Plesni ansambl u rujnu ove godine obilježava petnaestu godišnjicu utemeljenja. Nazočne je pozdravila predsjednica plesnog ansambla i udruge za očuvanje baštine Anita Golić koja je rekla:

„Uspješan projekt osim gala večere tijekom godine omogućuje nam održavanje nekoliko priredbi. Ovo je bila jedna od njih. Radujemo se što možemo njegovati našu baštinu“.

Potom je plesni ansambl izveo svoju staru-novu koreografiju „Igre iz Guče gornje i Sarajevskog polja“. Na priredbi su pored plesova predstavljene i narodne nošnje.

Dugogodišnji voditelj ansambla Márkó Szili predstavio je nošnje i govorio o nastupima i iskustvima.

„Tijekom 15 godina postojanja nastupili smo na brojnim festivalima i priredbama u Hrvatskoj, Austriji, Srbiji itd., gdje smo uvijek predstavljali svoju državu i hrvatsku narodnost. Naš repertoar uključuje hrvatske plesove iz Mađarske, te bunjevačkohrvatske, slavonske i dalmatinske izvedbe, kao i srpske i makedonske koreografije, a za svaku koreografiju imamo izvorne narodne nošnje“.

Nekoliko puta nastupali i u televizijskim emisijama.

„Nastupali smo na Mađarskoj televiziji, Hrvatskoj i hrvatskim regionalnim emisijama te na Srpskoj televiziji u emisiji 'Žikina Šarenica'. Petnaestogodišnja obljetnica obilježava se kroz cijelu godinu, gotovo svaki mjesec imamo neku priredbu. Našu hrvatsku manjinu ovdje u Mađarskoj predstavljamo svom dušom i srcem, a nadamo se da će tako biti i u budućnosti“, izjavio nam je Marko.

Gosti su kušali ovčji paprikaš i kozje pečenje na ražnju, a za glazbeni ugođaj pobrinuo se sastav „T'rakija“ pa se na kraju i zaplesalo u ritmu Balkana. Hrvati u Erčinu i okolici žive od ranih 1600-ih. Došli su iz Hrvatske, Dalmacije, Bosne i dijelova Srbije za vrijeme turske okupacije. Tijekom 400 godina spore asimilacije sve do danas uspjeli su sačuvati svoju tradiciju, vjeru, glazbu i plesove.

Današnji plesni ansambl osnovan je 2007. godine uz potporu Hrvatske samouprave Erčina, a većina plesača ima hrvatske korijene. Ovaj ansambl entuzijasta amatera redovito nastupa na renomiranim domaćim i stranim festivalima i folklornim okupljanjima, te obiteljskim, poslovnim i studentskim priredbama.

Plesni ansambl 2010. godine dobio je Nagradu za javnu kulturu, 2011. Srebrnu diplomu na Festivalu folklornih plesača, dok je 2015. primio zlatnu nagradu Državne kvalifikacijske smotre narodnog plesa i glazbe.

Neda Maretić

Nedavno na izletu u Mostaru

Nova izdanja naklade „Nap Kiadó“

U sklopu Hrvatske večeri 5. travnja u Klubu umjetnika „Fészek“ publika je mogla upoznati tri nova izdanja naklade „Nap Kiadó“ koja su objavljena u sklopu serije „Magyar szemhatár“. Jedan od predstavljenih autora je Csaba Gy. Kiss, povijesničar književnosti i kulture, doktor Mađarske akademije znanosti i jedan od osnivača Mađarskog demokratskog foruma. Predstavljena je njegova knjiga „Harminc év után: 1989–1990“. Profesor Csaba Gy. Kiss govorio je i o knjizi povijesničara književnosti Istvana Lőkösa „Zbogom: Zagreb“ / Isten veled, Zágráb (Horvátországi emlékeim)“. O knjizi „A horvátországi magyarság a 21. században. Esszék, tanulmányok“ (Mađari u Hrvatskoj u 21. stoljeću) tijekom večeri govorili su voditeljica katedre za Mađarski jezik i književnost na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku i urednica knjige Ana Lehocki-Samardžić, te lektor knjige Dinko Šokčević. Objavlivanje ove knjige podržali su Udruga za njegovanje materinskog jezika, Državno tajništvo za nacionalnu politiku Ureda predsjednika Vlade i Zaklada „Gábor Bethlen“. Predstavljanje je održano na mađarskom jeziku

Neda Maretić

UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ POZIVA ČLANSTVO NA SKUPŠTINU

VRIJEME ODRŽAVANJA: 21. SVIBNJA 2022. GODINE, 10.30, SATI
MJESTO: MIŠLENJ, KULTURNI CENTAR (7761 PÉCSI U. 1.)

- DNEVNI RED: 1. IZVJEŠĆE O RADU U 2021. GODINI
2. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2021. GODINU
3. RADNI PLAN ZA 2022. GODINU
4. FINANCIJSKI PLAN ZA 2022. GODINU
5. IZMJENE STATUTA
6. KADROVSKA PITANJA
7. RAZNO

ISTOGA DANA NA LICU MJESTA ODRŽAVA SE I SAVEZOV KULTURNO-GASTRONOMSKI DAN.

AKO SE NA SKUPŠTINI NE POSTIGNE KVORUM SKUPŠTINA ĆE SE S ISTIM DNEVNIM REDOM I NA ISTOME MJESTU SAZVATI 30. SVIBNJA 2022. GODINE, S POČETKOM U 17,00 SATI.

SRDAČNO VAS POZIVAMO NA SKUPŠTINU I PRIREDBU.

PREDSJEDNIŠTVO

Priredbu podupire:

IZVJEŠĆE O RADU UDRUGE „SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ“ ZA 2021. GODINU

Analiza postojećeg stanja

Na radne aktivnosti i ostvarenje ciljeva i zadaća Saveza Hrvata u Mađarskoj 2021. godine uvelike je utjecalo i otežavalo ponovno širenje pandemije COVID-19.

Iako je virus, na žalost, u svakom pogledu obilježio proteklu godinu, Savez je u skladu s uvedenim mjerama, ograničenjima i popuštanjima nastojao udovoljiti svojim zadaćama koje su definirane Radnim planom.

Radne aktivnosti obavljao je prema Radnom planu i Proračunu koji su prihvaćeni na skupštini održanoj u Baji 21. kolovoza 2021. i u međuvremenu izmijenjeni u više navrata, ostvarujući definirane ciljeve, zadaće i odluke. Savez je svoje aktivnosti očuvanja baštine, njegovanja jezika i promicanja kulture ostvarivao u šest jednakopravnih regija nastanjenih pripadnicima hrvatske manjine.

Održavanje programa i priredbi, provedba radnih zadaća u ozračju pandemije

Godina je trebala započeti tradicionalnim hrvatskim balovima i preli-ma, no te su priredbe redom otkazane zbog pandemije.

Tijekom siječnja Savez je prema domaćim i hrvatskim projektnim upravljačkim tijelima udovoljio svojim obračunskim i izvještajnim obvezama u vezi s poslovnom godinom 2020.

Članovi predsjedništva i odbora Saveza u skladu s protuepidemij-skim mjerama kontakte su održavali i o važnim pitanjima odlučivali elektroničkim putem.

Tijekom siječnja među ostalim tako je donesena i odluka o pomoći stradalnicima tragičnog **potresa koji je pogodio maticu** i organizaciji humanitarnih akcija.

Savez je za vrijeme epidemija Covida sudjelovao na dvije važne **vi-deokonferencije**. Na konferenciji koju je organizirao **Radni odbor za**

ljudska prava između ostalog bilo je riječi o mogućnostima korištenja projektnih sredstava i osnivanju narodnosnih institucija.

Na videokonferenciji **Hrvatskog svjetskog kongresa** sudionici su mogli upoznati položaj hrvatskih manjina u Slovačkoj, Vojvodini, Ru-munjskoj, Bosni i Hercegovini i Sjevernoj Makedoniji, a predstavnici Sa-veza iznijeli su informacije o pitanjima koja se tiču Hrvata u Mađarskoj.

Nakon popuštanja mjera i strogih propisa rad je nastavljen u normalnim okvirima, pri čemu je Savez nastojao održati otkazane pri-redbe. U skladu s tim podržavali smo **regionalne priredbe** na kojima smo i sudjelovali.

Valja istaći sljedeće priredbe:

Godišnje hrvatsko hodočašće u Drvljance, posvećenje križa krajputaša u Dombóváru, žetelačko nadmetanje u Subotici, bačinsko proštenje, berbeno okupljanje u Vršendi, državna hrvatska sveta misa na santovač-koj Vodici, otkrivanje spomenika posvećenog Trianonskom mirovnom ugovoru i znanstvena konferencija u Gari, natjecanje gradišćanskih uče-nika iz hrvatskog jezika u Plajgoru, sudjelovanje na međunarodnoj kon-ferenciji u Bugarskom centru, Samostalna večer ženskog zbora „Korjeni“ u Martincima, jubilarni koncert tamburaškog sastava „Bačka“ u Gari, dan sjećanja na Ivana Antunovića u Kalači, dani sela u Podravini, otkrivanje spomen-ploče Đuri Paviću.

Na prijedlog predsjedništva Saveza nagrada **„Pro Cultura...“** 2021. godine dodijeljena je martinačkom ženskom zboru „Korjeni“.

Predsjedniku saveza na svečanosti koja je 19. lipnja 2021. održana u Agárdu primio je Nagradu za „Narodnosti“.

Glavne priredbe u organizaciji Saveza:

Državni gastronomski i kulturni dan

Savezov tradicionalni državni Hrvatski gastronomski i kulturni dan pri-ređen je 21. kolovoza 2021. godine u bajsom Kulturnom centru bač-kih Hrvata. Predstavnici pojedinih regija u skladu s tradicijom pred-stavili su svoje gastronomske vještine i obilježja svoga kraja. Tako su među ostalim pripremljeni i ocijenjeni bajske fiš paprikaš, baranjska

sarma, mohački grah u zemljanom loncu, ovčji perkelt te podravska pečenja i kolači. Gosti su mogli kušati i izvrsna vina vršendske Vinarije Kovač.

Za dobro raspoloženje pobrinuli su se Orkestar Vizin, martinački zbor „Korjeni“ te domaći KUD „Zlatna grana“ i sastav „Čabar“.

Žetvena svečanost „Dužijanca“

Nakon duljih priprema žetvenu svečanost 13.-14. kolovoza na glavnom bajskom trgu održali smo u suradnji sa subotičkim „Bunjevačkim kolom“ i Hrvatskim društvom „Dužijanca“.

Na programu u čijem je sklopu održana i sveta misa sudjelovali su KUD-ovi sela subotičke i bajske regije. Istodobno, u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata održana je i fotoizložba o žetvenim običajima i nošnjama bunjevačkih Hrvata.

Državni dan Hrvata

Državni dan Hrvata uz prigodnu svetu misu održan je 20. studenog 2021. u budimpeštanskom Kulturnom centru Sándor Csoma Kőrösi. U sklopu kulturnog programa nastupili su hrvatski KUD-ovi iz okolice Budimpešte. Posjetitelji pristigli iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj mogli su pogledati i izložbu o povijesti budimpeštanskih Hrvata koja je postavljena u predvorju Kulturnog centra. Predsjednik Saveza dodijelio je priznanja najaktivnijim članovima Udruge.

Obilježavanje 30. obljetnice osnutka Saveza

Obljetnicu smo proslavili 27. studenog u Pečuhu. U sklopu hrvatske svete mise u franjevačkoj crkvi prisjetili smo se preminulih aktivista, pri čemu je posvećena i zastava Saveza.

Na okolnosti osnivanja Saveza u sklopu konferencije održane u Hrvatskom kazalištu osvrnuli su se poznati osnivači iz Mađarske i Republike Hrvatske. Najvažnije događaje proteklih trideset godina zabilježili smo i na DVD-u.

Otkrivanje spomenika biskupu Antunoviću

U suradnji s bajskom Hrvatskom samoupravom, uz efektivnu podršku tijela matice i Državnog tajništva za veze s crkvenim zajednicama i narodnostima 24. studenog 2021. u vrtu bajske franjevačke crkve otkrili smo spomenik posvećen duhovnom i intelektualnom velikanu bunjevačkih Hrvata, biskupu Ivanu Antunoviću.

Rad izabranih upravljačkih tijela

Predsjedništvo

Aktivnosti planiranja, organizacije i operativne provedbe sukladno Statutu ostvarivalo je sedmeročlano predsjedništvo. Predsjedništvo je tijekom godine održalo tri sjednice (11. lipnja u Martincima, 1. listopada u Vlašićima i 11. studenog u Semelju). Budući da zbog epidemije COVID-19 nije bilo daljnjih osobnih sastanaka članovi Predsjedništva uglavnom su komunicirali telefonom i putem mreže.

Na sjednicama Predsjedništva redovito su sudjelovali predsjednici odbora, predsjednik Hrvatske državne samouprave i predstavnici medija. Na sjednicama su sačinjeni zapisnici koji sadrže usvojene odluke.

Sastav Predsjedništva:

- Joso Ostrogonac – predsjednik
- Arnold Barić – potpredsjednik
- Marijana Balatinac
Dr. Al-Emadné – predsjednica Baranjske regije
- Józsefné Markovics – predsjednica Bačko-kiškunske regije
- Jozo Solga – predsjednik Podravske regije
- Edit Horváth Paukovitsné – predsjednica Gradišćanske regije
- Eva Išpanović – predsjednica Regije Budimpešte i Peštanske županije
- Nepopunjeno – predsjednik Zalske regije

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor tijekom protekle godine zasjedao je prema utvrđenoj dinamici. Sjednice su se zbog epidemije uglavnom održavale elektroničkim putem.

Članovi nadzornog odbora provjerili su računovodstvene evidencije, financijske obračune i dokumente Saveza. Članovi Nadzornog odbora o svojim zaključcima izvjestili su Predsjedništvo. Izvješće o radu Nadzornog odbora podnio je predsjednik NO na godišnjoj skupštini.

Predsjednik Saveza i zastupnik računovodstvenog servisa redovito su pozivani na sjednicu Nadzornog odbora, na kojoj je sačinjen ažuran i ovjeren zapisnik. Zapisnik sadrži pojedine odluke.

Sastav nadzornog odbora:

- Mišo Štandovar – predsjednik
- Martin Kubatov – član
- Robert Ronta – član

Disciplinski odbor

DO svoje je aktivnosti obavljao prema svom radnom planu. Članovi su zbog epidemije kontakte održavali uglavnom elektroničkim putem.

Sastav Odbora:

- David Gregeš – predsjednik
- Marija Pilsits – članica
- Joso Šibalin – član

Skupština

Za razliku od prethodnih godina Predsjedništvo je svoju godišnju skupštinu održalo 21. kolovoza 2021. u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata. Skupštini su nazočili generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i dogradonačelnik Baje Péter Széll koji su pozdravili sudionike.

Sudionici su razmotrili i prihvatili Izvješće o radu Saveza za 2020. godinu, financijsko izvješće, radni plan za 2022., financijski plan za 2022. te izmjene Statuta.

Svi članovi Saveza izviješćeni su o sazivanju skupštine putem pisma ili elektroničke pošte; dostavljene obavijesti sadržale su dnevni red, te mjesto i vrijeme održavanja. Članstvu su na vrijeme dostavljeni i dokumenti koji su razmatrani na skupštini.

Poziv i dokumenti pojedinačno su objavljeni u Hrvatskom glasniku i na mrežnoj stranici Saveza.

Predsjedničke dužnosti

Predsjednik Saveza Joso Ostrogonac predsjedničke dužnosti obavljao je prema Statutu, zastupajući interese Saveza na raznim forumima, sastancima, konferencijama i kulturnim priredbama. Uspostavio je i neprekidno održavao odnose s parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskom državnim samoupravom, županijskim i mjesnim hrvatskim samoupravama, partnerskim institucijama, narodnosnim organizacijama, medijima i diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske.

Predsjednika je u odsutnosti, samostalno, prema prethodnom dogovoru zastupao potpredsjednik Arnold Barić.

Članstvo

Raduje nas činjenica što je tijekom protekle godine porastao broj članova. Članarinu su platila 373 pojedinca i 15 udruga. Unatoč tomu učestalost plaćanja članarine je promjenljiva, premda smo svim članovima tijekom protekle godine dostavili pismo upozorenja i uplatnicu. Predsjedništvo 2021. nije koristilo pravo isključenja članova.

Na žalost, tijekom protekle godine, poglavito uslijed epidemije preminulo je više članova Saveza.

Financijsko stanje i poslovanje Saveza

Financijsku podlogu poslovanja Saveza predstavljala su natječajna sredstva i uplate članarina.

Sukladno nacrtu proračuna za 2021. godinu primljeni iznosi pokrivali su troškove sazivanja državne skupštine, sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora te drugih sastanaka.

U okviru provedbe državnih i regionalnih programa omogućili smo nastupe kvalitetnih umjetnika, pokrili njihove putne troškove, riješili prijevoz mnogobrojne publike iz drugih dijelova zemlje i pokrili troškove skromnog dočeka gostiju.

Dobivenu potporu koristili smo za nabavu uredskog materijala, pokrivanje administrativnih, bankovnih, poštanskih, telefonskih i telekomunikacijskih troškova, održavanje službenog vozila i kadrovske troškove.

**UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2021. GODINU**

Projekti su prijavljeni ažurno i u utvrđenom roku, prema propisima. Prihod od članarina diferencirano je korišten za financiranje programa i priredbi regionalnih organizacija.

Precizne i zakonite računovodstvene usluge Savezu je pružao računovodstveni servis BM-KONTÓ iz Baje.

Poslovna banka Saveza: ERSTE BANK HUNGARY ZRT., broj bankovnog računa: 11600006 – 00000000 – 78612358

Taksativni prikaz realizacije planiranog proračuna sadrži Financijsko izvješće.

Javnpolitičke aktivnosti Saveza:

Aktivnosti Saveza kao nevladine organizacije sve više dobivaju na važnosti. Savez dobiva sve veću važnost u javnopolitičkom i društvenom životu, a obavljanjem javnih, kulturnih i strukovnih zadaća štiti i zastupa prava te kolektivne i individualne interese hrvatske narodnosti.

Područja javnopolitičkog rada:

Predsjednik Saveza zajedno s parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj i predsjednikom HDS-a sudjeluje u radu **Mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora za manjine**, čija je zadaća praćenje provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti Mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj koji je potpisan 4. travnja 1995. u Osijeku.

Sjednica Mješovitog odbora 2021. godine zbog pandemije nije održana.

Savez je aktivno sudjelovao u radu **Tematske radne skupine za narodnosna pitanja**. Dana 22. travnja 2021. godine, u sklopu videokonferencije Savez je izvještjen o zaključcima treće faze revizije kolektivnih ljudskih prava UN-a, natječajnim mogućnostima te mogućnostima osnivanja i preuzimanja narodnosnih obrazovnih ustanova.

Partnerstva Saveza:

Najvažniji strateški partner Saveza je **Hrvatska državna samouprava**. Kvalitetnu suradnju dviju organizacija omogućuju redovite konzultacije, dijalog i koordinacija zajedničkih programa. Članovi Predsjedništva ujedno su i članovi Skupštine HDS-a, što olakšava zajedničko razmišljanje i kontakte. Savez održava izvrsne odnose s **parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj**, koji redovito sudjeluje na priredbama i sjednicama Saveza. Glasnogovornik Jozo Solga dobro poznaje uspjehe, brige i probleme Udruge, budući da je kao predsjednik Podravske regije već više desetljeća član Državnog predsjedništva.

Savez je zajedno s HDS-om proporcionalni suvlasnik **Medijskog centra i izdavačke kuće Croatica d.o.o.**

Predsjedništvo redovito pribavlja informacije o poslovanju i aktivnostima Croatice. U radu Nadzornog odbora Croatice u ime Saveza sudjeluju Robert Ronta i Martin Kubatov.

Regionalne organizacije Saveza održavaju kvalitetne radne odnose s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama. O uspjehu suradnje svjedoče brojni zajednički programi za očuvanje baštine, kulturne priredbe i aktivnosti s ciljem njegovanja materinskog jezika.

Predsjednik Saveza i regionalni predsjednici redovito informiraju hrvatske medije o organiziranim programima i aktualnim zadaćama. Na regionalnim priredbama i programima redovito sudjeluju novinari **Hrvatskog glasnika, Radio Croatice** te hrvatskih redakcija **Mađarskog radija i televizije**, koji objektivno izvješćuju javnost o događanjima.

Kontakte s maticom Savez održava preko **hrvatskog diplomatskog zbora u Mađarskoj** i samostalno.

Veleposlanik Mladen Andrić i suradnici Veleposlanstva RH redovito posjećuju priredbe Saveza, nastojeći posjećivati i najmanja mjesta u kojima žive Hrvati. Predsjednik Saveza ili zastupnici Saveza redovito sudjeluju na priredbama koje organizira Veleposlanstvo RH u Mađarskoj.

U narodnosnom životu triju županija, Baranjske županije, Šomošdske županije i Bačko-kiškunske županije aktivno sudjeluje i **Generalni konzulat RH u Pečuhu**.

Veleposlanstvo i Generalni konzulat redovito pozivaju čelnike Saveza na konzultacije, dogovore i priredbe.

Pravnu podlogu djelovanja Saveza omogućuje Odvjetnički ured dr. Harci-Kolos.

STAVKE PRIHODA	IZNOS	NAPOMENA
Ostatak iz proračuna za 2020. godinu	2.706,472 ft	
Ostatak od mobilne svote	750,000 ft	
Natječaj za djelovanje (Nemz-Cisz-20-0206.)	5.000,000 ft	NCIV-KP-1-2021 1-000235
Natječaj za održavanje 30. obljetnice SHM	700,000 ft	NKUL-KP-1-2021 10012204
Natječaj Središnjeg državnog ureda RH	704,442 ft	
Članarina	1.095,600 ft	
Kamata	389 ft	
Pričuva	12.000,000 ft 1.500,000 ft	Erste Bank Spomenik Antunovića
UKUPNO	24.456,903 ft	

STAVKE IZDATAKA	IZNOS	NAPOMENA
Uredski troškovi:		
• telefonski troškovi	181,584 ft	
• uredski troškovi	76,035 ft	
• poštanski troškovi	169,026 ft	
• bankovni računi	125,857 ft	
Benzinski troškovi		
• gorivo službenog vozila	580,181 ft	
• putni troškovi	784,373 ft	
• putnički i teretni prijevozi	1.785,662 ft	
Troškovi službenog vozila		
• tehnički pregled, popravci, gume	164,265 ft	
• lizing	965,784 ft	
• osiguranje	273,957 ft	
Infor. naslovnica, ažuriranje mrežne stanice inf. računalna mreža	154,200 ft	
Honorari		
Godišnji honorar predsjednika	468,000 ft	
Honorar informatičara	440,000 ft	
Honorar pravnika	127,000 ft	
Državne priredbe		
Otkrivanje spomenika biskupu Antunoviću	1.500,000 ft	
Centralne priredbe		
Državni dan Hrvata, 30. obljetnica, skupština, Gastronomski dan	945,499 ft	
Regionalne priredbe	1.000,000 ft	
UKUPNO	9.741,423 ft	

Bilanca blagajne:	41.580 ft
Bilanca bankovnog računa	2.673, 900 ft
Pričuva:	12.000,000 ft
Završni račun (31.12.2021.):	14.715,480 ft

Plan rada Udruge Savez Hrvata u Mađarskoj za 2022. godinu

Analiza stanja

Na žalost, početkom 2022. nastavila se epidemija koronavirusa, uslijed koje je porastao dnevni broj oboljelih. Na prijedlog Stožera civilne zaštite Vlada je postrojila više ranije uvedenih mjera, što je utjecalo na svakodnevne aktivnosti Saveza.

U ovoj nesigurnoj situaciji neizvjesno je i planiranje, pa je Predsjedništvo Plan rada za 2022. godinu izradilo na način koji bilo kad omogućuje izmjene.

Godišnji Plan rada sastavljen je prema načelima usvojenim na skupštini koja je održana u Baji 21. kolovoza 2021. godine, smjernicama Statuta, financiranju za 2022. koje je ostvareno kroz projekte, uplatama članarina i ostalim potporama.

Savez svoje tradicijske i kulturne aktivnosti, kao i aktivnosti za očuvanje materinskog jezika provodi u šest ravnopravnih regija koje nastaju pripadnici hrvatske manjine.

Najvažniji ovogodišnji zadaci

- Savez svojom najvažnijom zadaćom smatra promišljanja o svojoj kulturnoj strategiji, koja se ravna prema aktualnoj narodnosnoj politici i zakonodavstvu, u svrhu očuvanja identiteta, jezika, tradicije i kulturnih uvjeta hrvatskih zajednica te daljnje izgradnje kulturne autonomije.
- Vrlo brižno, promidžbenim radom, putem priredbi, sastanaka i osobnim angažmanom trebamo postići da se što više ljudi upiše u hrvatski glasački popis za parlamentarne izbore 2022. godine.
- Isto se odnosi i na popis stanovništva 2022. godine: naime, naša budućnost ovisi o broju mađarskih građana koji se izjašnjavaju kao Hrvati. To pitanje naročito je važno u Bačkoj.
- Godišnja se skupština mora sazivati brižnije, kako bi na njoj što veći broj registriranih članova i predstavnika udruge mogao iznijeti svoja stajališta, mišljenja i prijedloge.
- Uz pomoć medijskih i promidžbenih materijala u Republici Hrvatskoj i Mađarskoj treba se staviti snažniji naglasak na predstavljanje rada, ciljeva, nastojanja, zadaća i rezultata Saveza.
- Kroz osobne kontakte, dijalog i korištenje odgovarajućih komunikacijskih kanala trebaju se postići povećanje broja članova Saveza i veća disciplina pri plaćanju članarina.
- Osim praćenja natječaja u zemlji i matici s ciljem unapređenja i sigurnosti financijskog poslovanja te financiranja Saveza veća pozornost treba se posvetiti korištenju mogućnosti koje pružaju europski natječaji.
- Predsjedništvo određivanjem konkretnih strateških ciljeva i zadataka, te izradom radnih programa treba jačati partnerske veze s regionalnim hrvatskim organizacijama, samoupravama i tijelima drugih narodnosti.
- Za vrijeme epidemije i provedbe strogih mjera Predsjedništvo treba nastojati održavati veze i komunicirati s članstvom, partnerima i partnerskim organizacijama.

Najvažnije priredbe

Održavanje skupštine:

Ovogodišnja skupština održat će se 21. svibnja 2022. u Mišljenu, ukoliko to omogući epidemiološka situacija. Nakon odgovarajućih priprema svim će se članovima u poštanskoj pošiljci ili elektroničkom poštom dostaviti pozivi i pismeni materijali.

Dnevni red Skupštine, Izvješće o radu za 2021. godinu, Financijsko izvješće i Plan rada za 2022. godinu objavit će se u Hrvatskom glasniku i na mrežnoj stranici Udruge. O sudjelovanju što većeg broja članova brinu se regionalni predsjednici.

Gastronomski i kulturni dan

Ova državna priredba nadovezuje se na skupštinu i trebala bi se održati u Mišljenu 21. svibnja 2022. Kulturni program predviđen je u mjesnom

Domu kulture. Gastronomskim majstorima omogućujemo kuhanje i pečenje.

Državni dan Hrvata

Priredbu organiziramo u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom, a ove godine održat će se 4. studenog u Martincima. I ove godine za glavne pokrovitelje zamoljeni su predsjednik RH i mađarska predsjednica, nadamo se da će u programu sudjelovati osobno. Sukladno odluci Predsjedništva Savez će dodijeliti odlikovanja zaslužnim osobama koje predlažu Bačka, Gradišće, Budimpešta i Peštanska županija.

Podravinsko kolinje i natjecanje

Natjecanje 28. siječnja u Martincima priređuje Podravinska regije. Prema utvrđenom programu natjecat će se najbolje podravinske ekipe.

Proljetni hrvatski kulturni i gastronomski festival

Kulturnu priredbu koja obuhvaća više programa 26. ožujka organizira Baranjska regija.

Sazivanje izborne skupštine u Budimpešti

Budimpeštansko i peštansko regionalno tijelo svoju će izbornu skupštinu održati 18. ožujka u Budimpešti.

Markov dan

Tradicionalni Markovdan povezan s blagoslovom pšenice održat će se 4. lipnja u Vancagi.

Dužijanca, žetvena svečanost

Priredbu ćemo održati u Baji u kolovozu 2022., u suradnji sa subotičkom Udrugom „Dužijanca“. U sklopu programa nastupaju vrhunski domaći i subotički KUD-ovi. Cilj priredbe je jačanje identiteta bunjevačkohrvatske etničke skupine.

Natjecanje u kazivanju hrvatske proze i stihova u Gradišću

Tradicionalna priredba okuplja učenike koji se obrazuju na gradišćansko-hrvatskom jeziku.

Natjecanje učenika „Stipan Blažetin“

Na tradicionalnom natjecanju iz hrvatskog jezika sudjeluju učenici koji hrvatski jezik uče u zalskim školama.

Regionalni i mjesni programi koje podržava Savez

Savez će moralno i financijski podržavati regionalne tradicijske priredbe i programe.

Takvi programi među ostalim obuhvaćaju:

- regionalne hrvatske dane, dane sela i proštenja
- natjecanja i kvizove iz hrvatskog jezika za djecu
- turneje i nastupe KUD-ova, financiranje putnih troškova
- konkretne tradicijske programe (npr.: Pranje odjeće u Dunavu, Ribarski festival, Bošnjačko proštenje, Markovdan, kolinja)
- znanstvene konferencije i izložbe
- hrvatske mise i hodočašća
- adventske koncerte, božićne koncerte, smotre zborova
- otkrivanja spomen-ploča, obilježavanja obljetnica
- forume, održavanje predavanja i nakladničku aktivnost

Ljudski kapaciteti Saveza

Predsjedništvo

Aktivnosti planiranja, organizacije i operativne provedbe sukladno Statutu ostvaruje sedmeročlano predsjedništvo. Predsjedništvo zasjeda najmanje četiri puta godišnje.

Zadaci u prvom tromjesečju:

- rad na natjecajima, obračuni
- izrada izvješća za 2021. godinu
- izrada Plana rada i Nacrta proračuna za 2022. godinu
- provedba državnih i regionalnih programa u prvom tromjesečju
- pripreme za sazivanje skupštine

Zadaci u drugom tromjesečju:

- rješavanje kadrovskih pitanja
- sazivanje skupštine

**UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
PLANIRANI PRORAČUN ZA 2022. GODINU**

- održavanje Kulturnog i gastronomskog dana
- provedba proljetnih državnih i regionalnih programa

Zadaci u trećem tromjesečju:

- održavanje ljetnih kulturnih priredbi
- priprema programa koji se vezuju uz popis stanovništva
- podrška pri održavanju ljetnih kampova hrvatskog jezika

Zadaci u četvrtom tromjesečju:

- pripreme i održavanje Državnog dana Hrvata
- prijedlozi za dodjelu odlikovanja
- adventski i božićni programi
- izvješće društva Croatica Kft.
- provjera uplata članarina i evidencije članova
- izrada izvješća

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor zasjeda prema svom planu rada, te kontinuirano obavlja kontrolne i savjetodavne aktivnosti.

Predsjednik Nadzornog odbora, a po potrebi i članovi pozivaju se na sjednice Predsjedništva i priredbe Saveza.

Disciplinski odbor:

Disciplinski odbor zasjeda prema svom planu rada. Najvažnija zadaća Disciplinskog odbora je kontrola plaćanja članarina i primjena instrumenta isključenja iz članstva.

Gospodarski i financijski zadaci Saveza

- izrada financijskih izvješća za 2021. godinu, dostava natječajnim upravljačkim tijelima
- izrada i prijava projekata za 2022. godinu
- vođenje računa i doznake
- štedljivo poslovanje
- izrada i dostava financijskih izvješća za 2022. godinu
- svakodnevni kontakti s računovodstvenim servisom BM KONTÓ
- korištenje mogućnosti koje pružaju europski natječajni

Partnerstva Saveza

Najvažniji strateški partner Saveza je Hrvatska državna samouprava.

Zadaci:

- zadaci i ciljevi na državnoj razini, koordinacija programa
- sudjelovanje na sjednicama tijela dviju organizacija
- zajedničko sudjelovanje u izgradnji mađarsko-hrvatskih međudržavnih odnosa
- organizacija zajedničkih programa

Najvažniji strateški partneri regionalnih organizacija Saveza su **mjesne i županijske hrvatske samouprave te nevladine organizacije.**

Zadaci:

- Regionalne organizacije u suradnji s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama i nevladinim organizacijama definiraju najvažnije godišnje zadatke i županijske programe.

Savez preko hrvatskog diplomatskog zbora u Mađarskoj te samostalno održava korektne odnose s maticom.

Zadaci:

- sudjelovanje na manjinskim konferencijama koje organizira matica
- traženje financijske potpore
- sudjelovanje u radu **Mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora za manjine**

Savez uspostavlja i njeguje profesionalne veze sa **zakladama, organizacijama, ministarstvima i upraviteljima fondova** koji jamče njegovu funkcionalnost.

Zadaci:

- rad na natječajima i konzultacije

Aktivno sudjelovanje u radu **Savjetodavnog tijela okruglog stola za ljudska prava.**

Zadatak:

- Zastupanje narodnosnog civilnog sektora.

PRIHODI:

PRIHODI DETALJNO	IZNOS
NATJEČAJI	
Natječaj za financiranje rada	5.000,000 ft
Natječaj za priredbu „Markovo“	300,000 ft
Natječajna sredstva iz matice	800,000 ft
OSTALI IZVORI:	
Članarina	1.000,000 ft
Ostatak proračuna iz 2021. godine: 9.815.480	2.715,480 ft
Pričuva	12.000,000 ft
UKUPNO	21.815,480 ft

IZDACI:

IZDACI DETALJNO	IZNOS
Administrativni troškovi	
• telefonski troškovi	200,000 ft
• uredski troškovi	150,000 ft
• poštanski troškovi	150,000 ft
• bankovni računi	130,000 ft
• tiskarski troškovi	200,000 ft
• ažuriranje mrežne stanice, internet, server, WEB	100,000 ft
Putni troškovi (autobus, osobna vozila, teretni prijevoz)	2.000,000 ft
Troškovi službenog vozila	
• gorivo	600,000 ft
• osiguranje	220,000 ft
• tehnički troškovi	150,000 ft
• godišnja naplata cestarine	43,000 ft -
• lizing	965,784 ft
Osobni izdaci, honorari	
• honorar predsjednika	413,772 ft
• računovodstvo	440,000 ft
• honorar pravnika	200,000 ft
Sastanci, sjednice	252,924 ft
Državne priredbe (Državni dan Hrvata, Gastronomski dan)	1.800,000 ft
Regionalne priredbe	1.800,000 ft

PRIČUVA: 12.000,000 Ft

IZDACI UKUPNO: 9.815,480 Ft

Koncerti za prezentaciju CD-ploče

Klapa Dičaki s duhovnim jačkami u Kisegu i Sambotelu

Klapa Dičaki, u sastavu s južnogradišćanskimi Hrvatima, s ovkraj i onkraj granice, osnovana je krajem 2015. ljeta. Dovidob je takorekuć u pozadini djelala s posebnom potporom Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Saveznoga kancelarstva Austrije. U mističnoj otajnosti su kotrigi snimili još i tri CD-ploče, pod aranžmanom i dirigiranjem Andreea Benčića, gdo oko sebe spravlja skupa odlične glase i muzičare južnogradišćansko-dalmatinskih duša. Njim svim je jačenje izazov, lipota, radost i zajednička želja. Uvjerili su u tom publiku na Macicnoj nedilji u kiseškoj crkvi Srca Jezuševoga, a na Vazmeni pondiljak u sambotelskoj katedrali, prilikom, malo već od jednournoga, koncerta.

Prilikom koncerta u Kisegu

Klapa Dičaki s prvim svojim nastupom u Kisegu, 10. aprila, na Macicnu nedilju započela je seriju svetačnih koncertov, a nastavila je na Vazam u Hodočasnoj crkvi u Vincjetu, a Vazmeni pondiljak polipšala je u Sambotelu svim onim ki su željni

bili malo jače i diblje doživiti otajnost ovoga svetka. „Ja ću otvoriti srce i reći da volim te, jer duši mojoj toliko si potreban. Jedino želim u tvojoj prisutnosti ostati zauvijek, jer ti si predivan Bog.“ S ovimi riči jasno pokazuje svoju duhovnu svist

Sliva: Martin Herić st., Michael Herić, Siegfried Hajszan i dirigent Andreas Benčić

ov sastav, koga danas pozdravljamo u ovoj našoj prelipoj crkvi. Dragi vjerniki, dragi gosti, veselimo se svi skupa ovom nastupu... Dobro nam došla, Klapa Dičaki, tako je zvučala moderacija na svi dvi mjesti, u Kisegu s gradskim predsjednikom Hrvatske samouprave, Šandorom Petkovićem, a u Sambotelu s etnologom, novinarom i profesorom dr. Šandorom Horvatom. Za prvom cedejkom sa zabavnimi jačkami iz Gradišća i matične zemlje, Hrvatske, Klapa Dičaki se je obrnula k duhovnomu sadržaju, a to je rezultiralo drugu CD-ploču naslova „Druga klapska veza Gradišće-Hrvatska. Duhovna/Glaubenslieder/Vallásos énekek“. Tokom ovih crikvenih koncertov čuli smo već od deset jačkov, djelomično s gradišćanskimi koreni, ke još nigdar dovidob nisu snimljene, moguće da se na ov način i spaša-

Trenutak za pjesmu

Aleluja!

Moje srce je danas zvon!
Moja duša je božji Dom.
Moj zvon danas čisto zvoni:
Aleluja, aleluja!
Glasi danas po svem Domi.

Moje srce su orgule
Danas su se napuhnule!
Cijel mili dan „torte“ glušu
Aleluja, aleluja!
Akordi mi zdižu dušu!

Danas mi je srce jačkar.
Jačka j' mili i božji dar!
Zato danas jačkar jači:
Aleluja, aleluja!
Bolna duša mi se vraći.

Ivan Blažević

U samboteljskoj katedrali s moderatorom programa dr. Šandorom Horvatom i s farniki Pinčene doline, Richárdom Inzsöloom i Tamásom Várhelyijem

vaju od pozabljenja. Ovde se najdu i iz drugih jezika preobrnute jačke, a pravda i kod nas manje poznate melodije iz Hrvatske. Prikogranična klapa okuplja svoje kotrige, od 17 do 70 ljet starosti, iz Čembe, Čajte, Vincjeta, Pinkovca, Gornjega Četara i Kisegu i prik probov, sastanaka i snimanj pločov četveroglasno djelatno druženje najednoč je postalo i prijateljsko spravišće. Člani Klape rado jaču a capella, a mora se i to spomenuti da uz četire kantore, sedmimi igraju na tamburi, a četirmi sviraju i zabavnu muziku s pop-grupom Pannonix. Tako da nije problem ni glazbena pratnja s gitarom, klavirom ali pak s tamburaškim sastavom. Klapska nakana je prvenstveno njegovanje, čuvanje gradišćanskohrvatske jačke ter da gradišćanska publika upozna sve već pjesam iz Hrvatske na skupno veselje. U Kisegu i Sambotelu je publika jednako mogla čuti pjesmu Jer ti si predivan Bog, sa solistom Andreasom Benčićem, psalm Gledajte u Gospodina, u solu s najmladji kotrigr Klape, s brati Michaelom i Martinom Herićem. Jedinstvena je stara korizmena jačka iz gradišćanskohrvatskoga molitvenika, ka je nažalost, jur nestala iz već kih naših sel, naslova Jezuš Kristuš preljubljeni. Pri ovoj točki Gradišćancu, ali i Gradišćanki neizbježna je bila čut gusnje kože, jer ovde su izviriili glasi iz naše stoljetne prošlosti. Potom su slijedile od Mirka Berlakovića iz poljskoga jezika prevedene, i kod nas jako popularne jačke, ke rado sviraju ne samo u Koljnofu, nego rado si zamu u repertoar svi naši crikveni zbori. Rič je o pjesma Krist na žalu i Črna Madona, a u ovoj zadnjoj pjesmi čujemo

Publika u Kisegu

solo-jačenje Michaela Herića iz Čembe i Imrija Harsanyija iz Kisega. Blok, sastavljen od trih jačak, najprlje s klapskom pjesmom iz Domovinskoga boja, Oči u oči, ponovo tira človika na suze. Gdo je vidio spot ove jačke od ranjenoga branitelja, kako se u svojoj boli vliče na vrh briga do križa Gospodina, hoteć-nehoteć, čuvši ovu pjesmu svaki put vidi pred sobom ta prizor. Od Olivera Dragojevića pjesma Bože moj, ne ostavljaj me ti i gradišćanskohrvatska jačka Gospodine još ostante, ka se osebuju jači na Vazmeni pondiljak, začuju se u tamburaškoj pratnji, ali na svi dvi mjesti na gitari i klaviru sprohadjao je Klapu, Pinkovčan David Jandrišić. Stara duhovna gradišćanska jačka Hodte k Jezušu! ne najde se u našem

molitveniku, ali ju je Klapa obradila skoro na zabavni način, to smo čuli u originalu sa cedejke. Za kraj koncerta su ostale još jačke iz Hrvatske, Velik si i Kao košuta. Nije čudo da vihor od aplauza nije htio stati, tako da su naši dičaki morali još dodatno jačiti, što su pak rado učinili i zbogomdali su publiku u svi dvi varoši sa starom gradišćanskohrvatskom jačkom u bogatoj instrumentalnoj izvedbi, ku smo jur prlje čuli, Gospodine još ostante. Te Macicne nedilje u Kisegu, a potom na Vazmeni pondiljak u Sambotelu, gradišćanskohrvatska klapa nije samo polipšala naš pred/vazmeni

svetak, nego vjerujem da je na neki način s muzikom i glasom stvorila ganutljiv sjaj u spomenuti Božji domi. Gdo je i nadalje zainteresiran za nastupe Klape, te moremo razveseliti s dvimi friškimi visti. Dičaki će 21. majuša, u subotu, nastu-

pati na prezentaciji vlašće CD-ploče s narodnimi i zabavnimi jačkami u Čajti, a na samboteljskom Hrvatskom danu, 9. julija, u subotu, ponovo će nas oduševiti. Jedva čekamo...
Timea Horvat

Bogatstvo...

Klapa Dičaki u punom broju

25. Hrvatski bal „Veselih Gradišćancev” doma

Negda svoj dan Hrvatsko kulturno društvo „Veseli Gradišćanci” na Undi, moglo nas je pozvati na Vazmeni folklorni festival, a ljetos Vazmene nedilje je održan u undanskom škadnju na Glavnom trgu, njev 25., jubilarni Hrvatski bal. U povijesti te zabave valja spomenuti, kako je prvi bal održan u Šopronu, trikrat i u kaštelu Cenke su dočekani gosti, kot i u restoranu Horpača, a i doma na Undi, kod Kolija.

Iako vrime ovom prilikom nije diozimatelje preveć objamilo, u veseloj atmosferi su mulatovali s domaćini skupa Petrovišćani, Šičani, Nardarci, Prisičani, Plajgorci, Židanci, Hrvati iz Horpača, sve do tri ure. A zato su čuda djelali sami člani, ki su još ostali aktivni, za nedavnom burnom sjednicom Društva, na kojoj je za novu predsjednicu izabrana, Csilla Pinter. Feštu, pod polušatorom s jubilarnom šifrom, otvorile su riči predsjednika Jursko-mošonsko-šopronske županije, ujedno i mjesne Hrvatske samouprave, Štefana Kolosara, gdo je i osnivač i peljač folklorne grupe, ka se je u minulom času obnovila i prigrllila i nove kotrige, štoveć i neke muzičare je pretvorila u tancoše.

Muški dio Veselih Gradišćancev

Pri tancu Regrutari

Nazdravlje Pinka-band

Voditelj je rekao da Hrvatsko kulturno društvo je utemeljeno davnoga 1974. ljeta, odonda djela kontinuirano, prlje su bile kraće-duže stanke. Na plesnom repertoaru jednako su tanci matične zemlje, Hrvatske kot i koreografije Gradišća, a Undanci su majstori u insceniranju narodnih običajev. Ljetos su jur pozvani na pet mjesti u Hrvatskoj, na turneju u augustušu u Makedoniju, a to će se nek

Prvi skupni valcer bala

kasnije viditi, kako će se moći odazvati pozivu. Društvo Veseli Gradišćanci svečevati će 50. jubilej osnutka za dvi ljeti, a donidob je čekaju još pravoda važne zadaće. U izvedbi folklorne grupe, ovput nažalost prez žive muzičke pratnje, mogli smo viditi jako uspješnu koreografiju od petnaest minut, pod naslovom Regrutari. To je tančeni opus zbogomdavanja mladih dičakov ki se zaručaju, a prlje toga daju zbogom pajtašem i divojkam. Sa skupnim uvodnim valcerom je započet bal, a bogatu tombolu su izvlikli za večerom. Ni petrovski Pinka-band nije dužan ostao, guslao je, dokle su nek noge mogle gibati na tancoškoj placi ter je volja veseljakov durala, a jačka, ta naša najlipša, gradišćanska, nosila dušu...

Tiho

Starin – Dravsko proljeće

Ovogodišnje Dravsko proljeće u organizaciji Sopja i Starina 22.- 23. travnja, po 15. put održano je u Starinu. Priredba je održana u sklopu projekta „Drava Events II.” sufinanciranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska. Dravsko proljeće smatra je folkloru s ciljem očuvanja kulture i tradicije hrvatskog stanovništva s obje strane rijeke Drave, uz uvijek zanimljive goste i kulturno-umjetnička društva. Unatoč kišnom vremenu tako je bilo i ove godine. Prvog dana na programu su bili sveta misa i program KUD-ova, a drugog dana malonogometni turnir, gastro natjecanje i druženje.

Prvog dana program je započeo okupljanjem gostiju i tradicionalnom tamburaškom misom u rimokatoličkoj crkvi u Starinu, a nakon mise uslijedio je glazbeno-plesni mimohod folklornih društava te kulturni program na velikoj sceni u obnovljenom Kulturnom domu.

Ispred crkve pred misu

Svetu misu predvodio je sopjanski župnik Stjepan Škvorc sa župnikom Šeljina Jozom Egrijem i župnikom Görcsönya Gabrijelom Barićem. Na svetoj misi svirali su starinski tamburaši „Biseri Drave”, a pjevaao martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni”. Prekrasni akordi pjesama „Ja sam s Vama”, „Dođi Isuse”, „Krist na žalu” i „Rajska Djevo” ispunili su starinsku crkvu. Na žalost, na svetoj misi sudjelovao je mali broj vjernika, ali „toliko nas ima”, reći će mi oni koji su bili. Zamjenik načelnika Miklós Varga, načelnik Sopja Berislav Androš, konzul savjetnik Neven Marčić i zastupnica Hrvatske samouprave Starina Mirjana Barić poslije svete mise po kišovitom vremenu uputili su se prema obnovljenom Domu kulture.

„Ovaj Kulturni dom, koji je nakon više desetljeća napokon obnovljen, ponajviše zahvaljujući našem zajedničkom Interegg projektu danas će se koristiti prvi put. Na žalost, načelnik Starina Šandor Matoric nije doživio ovaj dan”, rekao nam je sopjanski načelnik Berislav Androš, što je potvrdio i prvi čovjek Starina Miklós

U crkvi

Zamjenik načelnika Miklós Varga, konzul savjetnik Neven Marčić i zastupnica Hrvatske samouprave Starina Mirjana Barić

Varga. Kiša je neumorno padala, polako su pristizali i članovi KUD-ova, a neki su već i pripremali stolove za sudionike mimohoda. Kasni se. Ali ipak, unatoč svemu, granulo je sunce pa je djelomice održan i mimohod kulturno-umjetničkih društava, a potom i program pod velikim šatorom. Minutom šutnje nazočni su se prisjetili i pokojnog načelnika Šandora Matorica, na čemu se i zahvalio njegov sin Balázs. Nazočne, među njima glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu i predsjednika HDS-a Ivana Gugana, u ime organizatora pozdravili su Miklós Varga i Berislav Androš. U program organizacije priredbe uz mjesnu samoupravu Starina aktivno se uključila i Hrvatska samouprava Starina. U sklopu folklornog programa nastupio je Ženski pjevački zbor „Korjeni” uz pratnju Orkestra „Biseri Drave” i tamburaškog sastava i folklorne skupine starinske Osnovne škole. Uz nastup tamburaškog sastava, kojeg vodi nastavnik Tibor Kedves, pjevala je učenica 3. r. Noémi Orbán. Plesnu skupinu starinske škole vodi Đuro Jerant. Nastupio je i barčanski KUD „Podravina” uz pratnju Orkestra „Vizin” te kukinjski KUD „Ladislav Matušek” uz pratnju svog orkestra. Iz Sopja je stigao KUD „Podravac”, iz Čačavice KUD „Podravina”, a iz Šaprinovaca KUD „Jasen”

Nakon kulturnog programa slijedili su zajednička večera i zabavni program uz sastave „Podravka band” i „Biseri Drave”.

Drugi dan ove tradicionalne manifestacije protekao je u znaku sportskog i gastronomskog druženja. Održani su međunarodno natjecanje u kuhanju čobanca i malonogometni kup. Na malonogometnom turniru igrale su tri momčadi, a u natjecanje u kuhanju čobanca natjecalo se devet ekipa. U malom nogometu najbolja je bila ekipa Šeljina, druga ekipa Starina, a treća ekipa Sopja. Prvo mjesto u kuhanju je pripalo ekipi „Fakanál forгатóк”, drugo mjesto martinačkoj ekipi „Mi Hrvati”, treće ekipi Starina, četvrto ekipi Samouprave Starina, peto Hrvatskoj samoupravi Starina, šesto ekipi „Lovci” iz Starina, sedmo ekipi Sopja, osmo ekipi Veterani Martinci, a deveto ekipi IX. Kemba Bt.

Branka Pavić Blažetin

Program djece manje grupe

Majčin dan u nekim zemljama se održava prve nedjelje, a u drugima druge nedjelje u svibnju. Mjesec svibanj i u crkvama je posvećen majci Blaženoj djevici Mariji. U Mađarskoj Majčin dan se slavi prve nedjelje u svibnju pa su u mnogim pomurskim mjestima obilježili upravo na taj dan. U Mlinarcima su djelatnici i mališani mjesnog Dječjeg vrtića pozvali mame, pa i tate na Majčin dan. Pozivu za sudjelovanje na proslavi Majčinog dana odazvalo se mnogo roditelja i starih roditelja. Voditeljica predškolske ustanove Gabrijela Prekšen pozdravila je roditelje, a ujedno ih zamolila da zajedno sa svojom djecom sudjeluju u igrama. Djeca i roditelji

su sjeli u krug, a odgojiteljica je dala upute za igre, npr. djeca sa zatvorenim očima trebali su prepoznati glas svoje mame, igrati se s njom u paru. Svako dijete se pripremilo s posebnom pjesmicom za svoju mamu, među kojima je bilo i hrvatskih pjesama. Mališane manje grupe je uvježbavala odgojiteljica Zsuzsana Tát-rai, bilo je pjesmica „Draga moja majčice“, „Ima jedna kućica“ uz koje melodije su prikazali i jednostavan ples. Nakon programa svako dijete je poklonilo svojoj mami i baki cvijeće. Mame su izrazile svoje zadovoljstvo organizacijom Majčinog dana u čijim očima se često pojavila suza radosnica.

Beta

Zajedničke igre s mamom

Vinski folklor povezuje

Grad Koprivnica, Muzej Grada Koprivnice i pomursko Neprofitno društvo za zapošljavanje, društvene aktivnosti i kulturu „Mura és vidéke“ zajedno provode projekt „reVITALize: Vinski folklor kao povijesni identitet Podravine i Pomurja“ u sklopu Programa Interreg V-A prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2014.-2020. Projekt je usmjeren na revitalizaciju vinskog folkloru i brendiranje prekogranične regije u smislu održivog visokokvalitetnog brenda u području vinskog folkloru. Projekt je započeo 1. listopada 2020 i traje do 30. rujna 2022. Predstavnici projektnih partnera 21. travnja sastali su se u Kamanovim vinogradima blizu Sumartona kako bi razmotrili zadaće preostale do kraja projekta.

Prema istraživanjima vino se konzumiralo već prije 9000 godina u Kini, a dokazi o najstarijoj vinariji koji se nalazio u Armeniji sežu do 4100. godine prije Krista. Vino je oduvijek igralo važnu ulogu u raznim obredima i danas je nazočno u crkvenoj liturgiji, na obiteljskim blagdanima i drugim događanjima, a uz vino veže se i mnoštvo običaja, kao i tradicionalna arhitektura i materijalna kultura. Projekt „reVITALize“ temelji se upravo na toj tradiciji, vinskom folkloru koji obuhvaća sve što krase vinograde.

Predstavnici projektnih partnera usuglašavaju zadatke

„Na našem području klet je sjedište vinogradarskog svemira, specifična je za sjeverozapadni dio Hrvatske, a kao prirodni nastavak preko rijeke Drave i Mure prostire se i do Pomurja. Znamo za tradicijsku arhitekturu vinogradarskih objekata, oni su prostor i za pripremanje određenih alata, bačvi, vina, a isto tako i mjesto za odmor i druženje nakon težačkog posla. Taj vinogradarski svemir bilo je mjesto života podravskog i pomurskog čovjeka. Kroz povijest su obilježeni razni događaji od 17. stoljeća, sve što se događalo u vinogradu, gotovo jednako onom što se događalo i kod kuće, prvenstveno okupljanja u posebnim prigodama.

Eko kuća u izgradnji

Stara preša iz 1930. g.

Danas se kleti polako pretvaraju u kuće za odmor s uvjetima koje odgovaraju kontinentalnom turizmu, kako bi se čovjek osjećao u vezi s prirodom i nakon gradske vreve posvetio sebi. Podravinu i Pomurje povezuju tradicija kleti i gorica, kajkavsko narječje i običaji kroz vinogradarsku godinu. Vinski folklor ne znači samo da dolazimo u vinograd kušati vino, to su svi običaji koji su važni za gorice i ostvaruju se u vrijeme vinskih blagdana, za Vincekovo, svetog Josipa, Ivanje, Bartolovo itd., na čemu se temelji brendiranje zajedničkog prekograničnog vinskog folkloru“, rekao je za naš tjednik ravnatelj Muzeja Grada Koprivnice Robert Čimin.

Proračun projekta je blizu milijun eura. U sklopu projekta u Koprivnici je ostvarena sanacija podruma Muzeja Grada Koprivnice koji će biti opremljen za izlagačku funkciju vinskog folkloru. Na mađarskoj strani pri kraju je izgradnja „Eko kuće tradicija“ u Kamanovim vinogradima, rekao je predstavnik Neprofitnog društva „Mura és vidéke“ Zoltan Štric. Eko kuća će funkcionirati kao ekološka točka vinogradarske regije i kušaonica vina s aktivnim turističkim funkcijama u kojoj će se postaviti i izložba o lokalnoj povijesti, starim zanatima, vinogradarstvu i vinarstvu te urediti prostorija za sajmove i izložbe vina i drugih domaćih proizvoda, konferencije, edukacije i skupove. Osim investicija već su ostvareni neki zajednički programi, ali neki su i odgođeni zbog pandemije. U sumartonskom vinogradu već je priređeno Vincekovo i Martinje, a tijekom ljeta održat će se i programi festivala „Otvorene kleti“ i „Vino i Tambure“, u vinogradu će se postaviti „klopotec“, a održat će se i stručni skupovi o proizvodnji vina i radu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Beta

PANDROF

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj poziva vjernike na skupno hodočašće k štatui Putujuće Celjanske Marije, ka se od lani do augustuša ovoga ljeta nahadja u Pandrofu, gradišćanskohrvatskom naselju u Austriji. U mjesnoj crkvi u 17 uri se služi sveta maša, potom je prošecija s kipom Celjanske Marije. Domaćini srdačno pozivaju hodočasnike, ki idu piše, na autobusi, ali na auti i na agape.

ČEPREG

Hrvatska samouprava grada Čeprega Vas srdačno poziva na Hrvatski dan, 14. majuša, u subotu, početo od 15 uri. Pred Jankovićevom kapelom Blažene Dvice Marije se začme svetačnost s hrvatskom mašom, ku će predvoditi židanski farnik, Štefan Dumović. Po maši slijedi blagoslavljanje sakralnoga spomenika pred kapelom, kojega je dala obnoviti mjesna Hrvatska samouprava. U 16.30 uri na kulturnom programu nastupaju Jačkarni zbor Peruška Marija, HKD Čakavci i Dičja grupa Židanske zvijezdice ter Čepreške jačkarice. Na skupno druženje u Pansion Hangya svi nazočni su pozvani.

PRISIKA

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj Vas poziva 14. majuša, u subotu, na Dan muzeja sa slijedećim programom. U 16 uri se otvara privremena izložba sa suorganizatori iz Hrvatske, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom ter Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, pod naslovom „Znanstveno i duhovno nasljeđe Fausta Vrančića.

400 godišnji izumi Šibenčanina: padobran, lančani most, pila za duple trupce...“, s uvodnimi riči dr. sc. Marijane Borić. Od 16.30 uri čeka dicit djelaonica pri koj će svaki diozimatelj napraviti svoj padobran. U 17 uri čeka goste promocija knjige dr. Dinke Šokčevića, naslova „Kratka povijest Hrvata u Mađarskoj“. Izdanje će uz autora predstaviti: dr. Šandor Horvat. Glazbeni okvir će dati Ženska vokalna skupina Biseri iz Unde.

GARA

Hrvatska samouprava 14. svibnja 2022. organizira izlet u Ridicu, prijateljsko naselje u Vojvodini (Srbiji). Kako nam je uz ostalo kazao predsjednik Martin Kubatov, zanimanje je bilo veliko te je nakon prijave četrdeset osoba autobus popunjen vrlo brzo. Ako bude zainteresiranih u jesen ove godine organizirat će još jedan izlet. Nadalje, najavio je da se od 24. do 27. rujna ove godine planira i izlet u Hrvatsku, Varaždin, Čakovec, Trakošćan i Ludbreg. Detalji pujanja bit će objavljeni uskoro.

ZAGREB

Dana 19. travnja 2022. u Institutu Liszt predstavljeno je drugo dopunjeno izdanje knjige Dinka Šokčevića „Povijest Hrvatske od stoljeća 7. do danas“ koje je na mađarskom jeziku objavljeno u nakladi Mađarskog kulturnog društva „Ady Endre“.

Nakon uvodnih riječi lektorice Eszter Tamaskó autor je u svom izlaganju istaknuo najvažnije sastavnice ugarsko-hrvatskog suživota. „Mađari i Hrvati živjeli su zajedno više od osamsto godina u jednoj državnoj zajednici, dijelili su i u dobru i u zlu, borili se protiv zajedničkih neprijatelja. Odnos dvaju naroda tijekom stoljeća zajedni-

kog života bio je iznimno miran, isprepleten pojedincima, ali i slavnim obiteljima koje su imale istaknute uloge u zajedničkoj povijesti. Mađari i Hrvati obogatili su međusobne kulture svojim zajedničkim kulturnim korijenima u zapadnom kršćanstvu, unatoč velikim jezičnim razlikama, no razvoj nacionalne države u 19. stoljeću na kraju okrenuo je jedne od drugih i odveo dva naroda različitim putevima. Ova knjiga prikazuje najvažnije događaje u tisuću tristo godina dugoj povijesti Hrvatske, najznačajnije karakteristike hrvatske kulture, a njen autor namjerava približiti ovu susjednu zemlju i narod svima onima koji ovo djelo prime u ruku i čitaju, u interesu boljeg međusobnog upoznavanja.“ – podijelio je s nama svoja razmišljanja profesor Dinko Šokčević.

Program je realiziran uz potporu Vijeća nacionalnih manjina RH i u okviru serijala „Mađarska tribina“. (izvor: Institut Liszt Zagreb)

PETROVO SELO

Kolo-Slavuj, centralna folklorna grupa Gradišćanskih Hrvatov u Austriji, 14. majuša, u subotu, početo od 19 uri, u petrovskom Kulturnom domu predstavlja knjigu „Narodni plesni običaji Gradišćanskih Hrvatov-Istraživanja i zapisi dr. Ivana Ivančana.

Farska općina Pinčene doline srdačno Vas poziva na 15. sastanak crikvenih zborov u Pinčenoj dolini. Jubilarno jačkarno spravišće se priredjuje 15. majuša, u nedilju, od 15 uri začeto u petrovskoj crkvi sv. Petra i Pavla sa sudjelovanjem šest zborov; sa ženskim zborom iz Narde, mišovitim zborom Rozmarin iz Gornjega Četara, sa šičkimi Slavujji, sa zbori iz Keresteša i Pornove, a pravoda su ovde i jačkarice petroviske Ljubičice. Na koncu nastupov Bertalan Szabó, mladi kantor Petrovoga Sela, imat će kratki koncert na orgula.